

MI IN DRUGI

Didaktična mapa za 1. triletje osnovne šole

Aktivnosti in delavnice s področja družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike
Spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc
Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev, uravnavanje neprimerne vedenja
Spodbujanje prosocialnega vedenja, altruizma in empatije
Spodbujanje razvoja vrednot in moralnega presojanja
Spodbujanje sodelovalnega in timskega dela

© Avtorja: dr. Kristijan Musek Lešnik, dr. Petra Lešnik Musek, 2007

abc.viz

Izšlo v sodelovanju:
IPSOS dr. Kristijan Musek Lešnik s.p.
Inštitut za psihologijo osebnosti

Informacije, naročila:
IPSOS dr. Kristijan Musek Lešnik s.p.
Požarnice 26d
1351 Brezovica
e-pošta: publikacije@ipsos.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.922(075.2)(076)

MUSEK Lešnik, Kristijan
Mi in drugi. Didaktična mapa za 1. triletje osnovne šole /
Kristijan Musek Lešnik, Petra Lešnik Musek. - Ljubljana : IPSOS,
2007

ISBN 978-961-92047-5-7
1. Lešnik Musek, Petra
232392192

Didaktična mapa "Mi in drugi" je nastala v okviru programa **abc.viz**, ki je namenjen zagotavljanju kakovostnih gradiv, materialov, zamisli, delovnih listov, delavnic in drugih virov za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Didaktične mape **abc.viz** omogočajo široko uporabo, tudi razmnoževanje in kopiranje delovnih listov in drugih materialov.

Gradiva in materiali v mapi "Mi in drugi" so objavljeni tudi na spletnem portalu **abc.viz**, ki omogoča neprestan dostop do vsebine vseh didaktičnih map in številnih drugih gradiv, ter njihovo uporabo in razmnoževanje. Za več informacij o portalu **abc.viz** naslovite vprašanja na e-poštni naslov publikacije@ipsos.si .

Mi in drugi

Didaktična mapa za 1. triletje osnovne šole

Kaj je didaktična mapa "Mi in drugi - 1. triletje"

"Mi in drugi - 1. triletje" je didaktična mapa z gradivi in delovnimi listi, ki učiteljem in svetovalnim delavcem omogočajo pripravo, načrtovanje in izvedbo ur in delavnic za spodbujanje razvoja socialnih kompetenc otrok in učencev v prvem triletju osnovne šole.

Vsebina didaktične mape "Mi in drugi - 1. triletje"

- ≈ izbor različnih dejavnosti in delavnic za spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc, za spodbujanje prosocialnega vedenja, altruizma in empatije, za spodbujanje sodelovalnega in timskega dela
- ≈ aktivnosti in dejavnosti za spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev in uravnavanje neprimerne vedenja
- ≈ aktivnosti in dejavnosti s področja družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike
- ≈ aktivnosti in dejavnosti s področja razvoja človeških vrednot in moralnih načel
- ≈ 40 delovnih listov

Namen didaktične mape "Mi in drugi - 1. triletje"

Spodbujanje razvoja socialnih spretnosti in kompetenc, spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev in uravnavanje neprimerne vedenja, spodbujanje prosocialnega vedenja, altruizma in empatije, spodbujanje sodelovalnega in timskega dela; spodbujanje samorefleksije in razvoja na področju družinskih in prijateljskih odnosov in dinamike; spodbujanje razvoja temeljnih človeških vrednot in moralnih načel

Vzgojno-izobraževalna področja, na katera posega mapa "Mi in drugi - 1. triletje"

- ≈ družinski in prijateljski odnosi in dinamika
- ≈ socialne spretnosti in kompetence
- ≈ pozitivni vedenjski vzorci in neprimerno vedenje
- ≈ prosocialno vedenje, altruizem, empatija
- ≈ vrednote in moralno presojanje
- ≈ sodelovalno in timsko delo

O programu abc.viz

Program **abc.viz** je namenjen zagotavljanju kakovostnih gradiv, materialov, zamisli, delovnih listov, delavnic in drugih virov za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo. Gradiva in materiali v mapi "Mi in drugi - 1. triletje" so objavljeni tudi na spletnem portalu **abc.viz** - portal omogoča učiteljem in drugim na šolah, ki so naročene nanj, dostop do vsebine vseh gradiv na portalu, razmnoževanje, tiskanje in druge možnosti.

O avtorjih

Dr. Kristijan Musek Lešnik je psiholog, avtor, prevajalec in urednik več kot 50 različnih knjig in publikacij na področju vzgoje in izobraževanja. Je tudi glavni urednik spletnega portala abc.viz.

Dr. Petra Lešnik Musek je strokovnjakinja za razvojno psihologijo. Po desetletnem delu na katedri za razvojno psihologijo Filozofske fakultete v Ljubljani dela kot psihologinja z otroki, mladostniki in starši na Kliničnem oddelku za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo na Pediatrični kliniki.

Vloga učitelja, svetovalnega delavca, voditelja dejavnosti iz mape "Mi in drugi - 1. triletje"

Usmerjanje otrok in učencev k razmišljanju o družinskih in prijateljskih odnosih.

Usmerjanje k razvijanju socialnih spretnosti in kompetenc.

Usmerjanje k razmišljanju o pomenu prosocialnega vedenja, altruizma, empatije.

Usmerjanje k razmišljanju o nekaterih temeljnih človeških vrednotah.

Spodbujanje sodelovalnega in timskega dela.

Različne možnosti uporabe didaktične mape "Mi in drugi - 1. triletje"

Didaktično mapo "Mi in drugi - 1. triletje" lahko uporabljate na več načinov:

Izbor primernih tem za starost in izkušnje otrok in učencev

Didaktična mapa zajema delovne liste in dejavnosti, primerne za otroke in učence v prvem triletju osnovne šole. Posamezne dejavnosti lahko uporabite tudi pri mlajših ali starejših otrocih; pri izboru delovnih listov upoštevajte njihove izkušnje in starost.

Širok in delovnih listov omogoča, da izberete vsebine, ki so prilagojene izkušnjam in starosti vaših otrok oziroma učencev. Obenem omogoča, da najdete primerne dejavnosti in vsebine za vprašanja, ki so v določenem trenutku najbolj aktualna.

Individualno ali skupinsko delo:

individualno delo in razmišljanje

delo, razmišljanje in pogovor v manjših skupinah

delo, razmišljanje in pogovor v celem razredu

Primernost in uporabnost za različne priložnosti

Didaktična mapa "Mi in drugi - 1. triletje" omogoča uporabo v razredu v okviru različnih predmetov in vsebin, ali v okviru svetovalnega dela, ali v okviru posebnih dejavnosti in delavnic. Primerna je za načrtovanje krajših aktivnosti, za organiziranje posameznih vsebinskih sklopov, ali za projektno delo.

Odprtost, širina, avtonomija pri izboru in načrtovanju dejavnosti

Vsebina mape je odprta in pri načrtovanju dejavnosti dopušča široko avtonomijo in ustvarjalnost. Poleg osnovne uporabe delovnih listov odpira različne druge možnosti:

- ≈ razvoj novih, inovativnih dejavnosti na podlagi delovnih listov iz mape,
- ≈ nadgradnja posamezne dejavnosti in delovnega lista s pogovorom o tem, zakaj so stvari, o katerih se pogovarjate, pomembne za življenje,
- ≈ spodbujanje razmišljanja o pomenu medosebnih odnosov, o pomenu prijateljstva, o pomenu dobrih in podpornih odnosov v družini,
- ≈ spodbujanje razmišljanja o tem, kako se odnos, ki ga imamo do drugih, povezuje z odnosom, ki ga imajo drugi do nas,
- ≈ navezovanje dejavnosti in razmišljanja na aktualne teme, vprašanja, probleme pri otrocih ali v razredu in
- ≈ številne druge možnosti.

SEZNAM DELOVNIH LISTOV

(Ob vsakem delovnem listu je zapisan namen naloge in predlagana vloga učitelja, svetovalnega delavca, odraslega, pri usmerjanju dejavnosti.)

Oznaka M pomeni različico za dečke Oznaka D pomeni različico za deklice

- 1. Moja prijateljstva**
Namen: Otroci razmišljajo o prijateljstvu in svojih prijateljih.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o pomenu prijateljstva, o tem, kaj pomeni prijateljstvo, kaj pomeni imeti dobre prijatelje in biti dober prijatelj; spodbujanje razprave.
- 2. Všeč sem si, všeč sem ti**
Namen: Otroci razmišljajo o sebi in o tem, kako jih vidijo drugi.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o sebi, videnju sebe, samopodobi, samovrednotenju, k razmišljanju o tem, kako jih zaznavajo in vidijo drugi; spodbujanje in usmerjanje razprave.
- 3. Kaj nam je všeč pri tebi - velika skupina**
- 4. Kaj nam je všeč pri tebi - manjša skupina**
Namen: Otroci razmišljajo o sebi, kako sami vidijo sebe in kako jih vidijo drugi.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o sebi, videnju sebe, samopodobi, samovrednotenju; spodbujanje razprave.
- 5. Prijateljska dlan**
Namen: Otroci razmišljajo o sebi in o tem, kako jih vidijo drugi.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o sebi, videnju sebe, samopodobi, samovrednotenju, k razmišljanju o tem, kako jih zaznavajo in vidijo drugi; spodbujanje in usmerjanje razprave.
- 6. Moj posebni prijatelj**
Namen: Otroci razmišljajo o tem, kaj cenijo in kaj jim je všeč pri prijateljih in jim to tudi povedo.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o tem, kaj cenijo pri svojih prijateljih, o pomenu pozitivne povratne informacije - kako pomembno je, da ljudem okrog sebe povedo, kaj jim je všeč pri njih; spodbujanje razprave.
- 7. Prijateljska zgodba**
Namen: Otroci razmišljajo o prijateljstvu.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o prijateljstvu; spodbujanje razprave.
- 8. Vsak je dober pri čem - M**
- 9. Vsak je dober pri čem - D**
Namen: Spodbujanje pozitivnega samovrednotenja in pozitivnega vrednotenja drugih - otroci razmišljajo o tem, kaj zmorejo njihovi prijatelji in prijateljice.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok k razmišljanju o tem kaj znajo in zmorejo oni in kaj znajo in zmorejo njihovi prijatelji in prijateljice; spodbujanje razprave.
- 10. Velikan**
Namen: Spodbujanje razmišljanja o različnih občutkih v različnih okoliščinah.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o različnih občutkih v različnih okoliščinah; spodbujanje razprave.

11. Tožarjenje
Namen: Spodbujanje razmišljanja o tožarjenju.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o tožarjenju; spodbujanje razprave.
12. Bodimo opaženi - M
13. Bodimo opaženi - D
Namen: Spodbujanje razmišljanja o konstruktivnih in nekonstruktivnih načinih samoizražanja, vedenja.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o konstruktivnih in nekonstruktivnih načinih samoizražanja, vedenja; spodbujanje razprave.
14. Iskanje razlik
Namen: Spodbujanje spoštovanja različnosti med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o različnosti in pozitivnih vidikih medosebnih razlik; spodbujanje razprave.
15. Kdo je drugačen
Namen: Spodbujanje spoštovanja različnosti med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o različnosti in pozitivnih vidikih medosebnih razlik; spodbujanje razprave.
16. Skupnosti in skupine
Namen: Spodbujanje razumevanja pomena sodelovanja v skupinah, in med ljudmi.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu sodelovanja v skupinah in med ljudmi; spodbujanje razprave.
17. Prepiral sem se - M
18. Prepiral sem se - D
Namen: Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev, konstruktivnega reševanje medosebnih problemov in sporov.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pozitivnih vedenjskih vzorcev, konstruktivnega reševanje medosebnih problemov in sporov; spodbujanje razprave.
19. Kadar sem jezen - M
20. Kadar sem jezen - D
Namen: Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev, konstruktivnega reševanja frustracij, medosebnih problemov in sporov.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pozitivnih vedenjskih vzorcev, konstruktivnega reševanja frustracij medosebnih problemov in sporov; spodbujanje razprave.
21. Pravila
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu pravil za uravnavanje odnosov in reda.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pravil za uravnavanje medosebnih odnosov in reda; spodbujanje razprave.
22. Pravila v razredu
Namen: Spodbujanje razmišljanja o pomenu pravil za uravnavanje odnosov in reda.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pravil za uravnavanje medosebnih odnosov in reda; spodbujanje razprave.

23. 50 dobrih dejanj - M
24. 50 dobrih dejanj - D
Namen: Spodbujanje prosocialnega, želenega in pozitivnega vedenja in vedenjskih vzorcev.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu prosocialnega, želenega in pozitivnega vedenja in vedenjskih vzorcev; spodbujanje razprave.
25. Sestavljanje skupin
Namen: Spodbujanje sodelovanja in skupinskega dela.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu sodelovanja in skupinskega dela; spodbujanje razprave.
26. Razmišljanje o skupinskem delu
Namen: Spodbujanje sodelovanja in skupinskega dela.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu sodelovanja in skupinskega dela; spodbujanje razprave.
27. Kako sem obnašal danes - M
28. Kako sem obnašala danes - D
Namen: Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev, spoštovanja pravil, učinkovitega nadziranja vedenja.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pozitivnih vedenjskih vzorcev, spoštovanja pravil, učinkovitega nadziranja vedenja; spodbujanje razprave.
29. Kako sem obnašal ta teden - M
30. Kako sem obnašala ta teden - D
Namen: Spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev, spoštovanja pravil, učinkovitega nadziranja vedenja.
Vloga odraslega: Usmerjanje učencev k razmišljanju o pomenu pozitivnih vedenjskih vzorcev, spoštovanja pravil, učinkovitega nadziranja vedenja; spodbujanje razprave.
31. Kaj je pravičnost
32. Kaj je poštenost
33. Kaj je spoštovanje
34. Kaj je odgovornost
35. Kaj je sočutje
36. Kaj je prijateljstvo
37. Kaj je strpnost
38. Kaj je pogum
39. Kaj je iskrenost
40. Kaj je miroljubnost
Namen: Spodbujanje razmišljanja o nekaterih temeljnih človeških vrednotah.
Vloga odraslega: Usmerjanje otrok in učencev k razmišljanju o nekaterih temeljnih človeških vrednotah, spodbujanje in usmerjanje pogovora.

MOJA PRIJATELJSTVA

Naštej TRI stvari, ki jih rad-a počneš skupaj s prijatelji:

1

2

3

Naštej TRI stvari, ki so tvojim prijateljem všeč pri tebi.

1

2

3

Naštej vsaj DVA načina, kako lahko pomagaš prijateljem.

1

2

Naštej vsaj DVA načina, kako lahko prijatelji pomagajo tebi.

1

2

VZOREC - STRAN JE ZGOLJ OGLEDU
Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati, spreminjati ali uporabljati za druge namene

Všeč sem si, všeč sem ti

Sodeluj s prijateljem ali prijateljico.

Napiši 3 stvari, ki so ti všeč pri tebi.

1

2

3

Prosi prijatelja ali prijateljico, da napiše 3 stvari, ki so mu (ji) všeč pri tebi.

1

2

3

Primerjaj oba seznama. Ali si izvedel-a kaj novega o sebi?

**VZOREC - STRAN JE
NAMENJENA ZGOLJ OGLEDU**
Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati,
spreminjati ali uporabljati za druge namene

Kaj nam je všeč pri tebi (velika skupina)

S sošolci in sošolkami sedite v krog. Vsak naj na list napiše svoje ime. Potem naj vsak da svoj list desnemu sosedu, ki naj napiše, kaj mu/ji je všeč pri tebi. Ko bo napisal in se podpisal, bo dal list naprej.

Ko bo zaključen cel krog, bo vsak dobil svoj list, na katerem bo zapisano, kaj je sošolcem všeč pri njem.

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek: Meni je pri tebi všeč

Kaj nam je všeč pri tebi (manjša skupina)

S sošolci in sošolkami sedite v krog. Vsak naj na list napiše svoje ime. Potem naj vsak da svoj list desnemu sosedu, ki naj napiše, kaj mu/ji je všeč pri tebi. Ko bo napisal in se podpisal, bo dal list naprej.

Ko bo zaključen cel krog, bo vsak dobil svoj list, na katerem bo zapisano, kaj je sošolcem všeč pri njem.

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Ime in priimek:

Meni je pri tebi všeč

Prijateljska dlan

Nariši na ta list obris svoje dlani. Na sredo dlani napiši svoje ime. Prosi pet prijateljev ali družinskih članov, da na vsak prst napišejo nekaj, kar jim je všeč pri tebi. Potem pobarvaj in izreži dlan. Obesi jo skupaj z dlanmi sošolcev v razredu.

**VZOREC - STRAN JE
NAMENJENA ZGOLJ OGLEDU**

Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati,
spreminjati ali uporabljati za druge namene

Ime: _____

Datum: _____

6

Moj posebni prijatelj - moja posebna prijateljica

Izberi enega od tvojih prijateljev ali prijateljic. Napiši tri stvari, ki so ti všeč pri njem ali pri njej.

Pokaži temu prijatelju ali prijateljici, kaj si napisal-a. Spodaj nariši sebe in tega prijatelja ali to prijateljico.

**VZOREC - STRAN JE
NAMENJENA ZGOLJ OGLEDU**
Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati,
spreminjati ali uporabljati za druge namene

Prijateljska zgodba

Napiši zgodbo o tem, kaj sta skupaj počela ali bi počela s prijateljem ali prijateljico.

**VZOREC - STRAN JE
NAMENJENA ZGOLJ OGLEDU**

*Vzorca ni dovoljeno razmnoževati, kopirati,
spreminjati ali uporabljati za druge namene*

VSAK JE DOBER PRI ČEM

Razmisli, koga od prijateljev in prijateljic bi prosil za pomoč, če bi moral:

... prebrati zgodbo?

... odnesti pomembno sporočilo učiteljici ali učitelju?

... povezati potolčeno koleno?

... poiskati izgubljeno igračo?

... narisati risbo?

... pobrati smeti na šolskem igrišču?

VSAK JE DOBER PRI ČEM

Razmisli, koga od prijateljev in prijateljic bi prosila za pomoč, če bi morala:

... prebrati zgodbo?

... odnesti pomembno sporočilo učiteljici ali učitelju?

... povezati potolčeno koleno?

... poiskati izgubljeno igračo?

... narisati risbo?

... pobrati smeti na šolskem igrišču?

